

COLLEGE
GENEESKUNDIGE
SPECIALISMEN

knmg

Jaarverslag 2022

Voorwoord

Terugkijkend op 2022 was het een enerverend jaar. Dat heeft om te beginnen te maken met het relatief grote aantal besluiten dat we hebben genomen en dan bedoel ik onze wijzigingsbesluiten voor Kaderbesluit en diverse specifieke besluiten, maar ook integraal herziene specifieke besluiten omdat landelijke opleidingsplannen zijn vernieuwd. Alleen al daarmee is een jaar van het CGS goed te vullen, gelet op alle voorbereidingen en besluitvorming die dat vergt. Het voorgenomen besluit tot afwijzing van de erkenning van de spoedeisende geneeskunde als medisch specialisme, heeft veel aandacht en reacties gegenereerd. Dit illustreert het belang van dit onderwerp, en legt het werk van het CGS onder een vergrootglas. Het CGS waarborgt een zorgvuldig proces en weegt alle argumenten om tot een definitief besluit te komen. Diezelfde zorgvuldigheid betracht het CGS bij de besluitvorming over de aanvraag om de musculoskeletale geneeskunde als profiel te erkennen.

Het nadenken en besluiten over opleidingen is een kerntaak van het CGS. Daarnaast heeft het CGS het afgelopen jaar nagedacht over het toekomstige specialismenlandschap. Dit is een buitengewoon complex onderwerp, en omvat een fundamentele bezinning op de toekomst van de specialismen. Die bezinning kost tijd en vergt overleg met velen, om tot een gedragen schets van dat toekomstige landschap te komen. Het CGS voelt zich verantwoordelijk om het denken hierover tijdig te initiëren, omdat verandering noodzakelijk is en de uitwerking van de verandering vele jaren zal vergen.

Ik realiseer me hoe eervol en bijzonder het is om dat proces met een relatief klein college van 15 leden te mogen doorlopen. Een college dat open en vrij discussieert, altijd met respect voor elkaar en met de kwaliteit van de opleidingen en van de beroepsuitoefening voor ogen.

Er zijn in 2022 ook leden die het college verlaten hebben, namelijk Sarah de Bever en Marc Blom. We zijn hen zeer dankbaar voor hun inbreng en de tijd en energie die ze in het CGS hebben gestoken. Dat geldt eens te meer voor Jan Dirk Beugelaar. Ook van hem hebben we vanwege het verstrijken van de benoemingstermijn, afscheid genomen, als lid en als voorzitter CGS. Zijn analytisch vermogen, zijn beschouwende aard, zijn humor en zijn muzikale uitingen, zullen we niet snel vergeten.

Marielle Jambroes,
voorzitter CGS

Jaarverslag 2022

Jaarlijkse wijzigingsronde specifieke besluiten

Eind 2021 verzocht het CGS de wetenschappelijke verenigingen en de RGS hun wijzigingsverzoeken in te dienen voor de besluiten van het CGS, zodat het CGS deze in 2022 kon verwerken. Onderdeel van die uitvraag was de bijzondere aandacht voor hoofdstuk D van het Kaderbesluit CGS, over registratie, herregistratie en herintreding. Het CGS heeft daarvoor in 2022 twee verzamelbesluiten opgesteld. Een verzamelbesluit als voorgenomen besluit voor wijziging van het Kaderbesluit CGS en de volgende specifieke besluiten:

- ▶ Kaderbesluit CGS
- ▶ Besluit buitenslands gediplomeerden
- ▶ Besluit bedrijfsgeneeskunde
- ▶ Besluit huisartsgeneeskunde
- ▶ Besluit heelkunde
- ▶ Besluit interne geneeskunde
- ▶ Besluit klinische genetica
- ▶ Besluit specialisme ouderengeneeskunde
- ▶ Besluit geneeskunde voor verstandelijk gehandicapten
- ▶ Besluit verslavingsgeneeskunde
- ▶ Besluit donorgeneeskunde.

Dit ontwerpverzamelbesluit is voor advies voorgelegd aan diverse partners van het CGS. De adviezen zijn vervolgens verwerkt. Het CGS neemt hierover begin 2023 een definitief besluit.

Een tweede verzamelbesluit betreft een ontwerpbesluit dat ziet op de wijziging van hoofdstuk D (registratie en herregistratie) van het Kaderbesluit CGS en van de specifieke besluiten interne geneeskunde en maag-, darm-, leverziekten. De adviesronde voor dit ontwerpbesluit liep nog per 31 december 2022.

Tenslotte is eind 2022 de inventarisatie gestart voor de jaarlijkse wijzigingsronde 2023. Die inventarisatie zal opnieuw tot een of meer nieuwe verzamelbesluiten leiden die het CGS in 2023 behandelt.

Bij de uitvraag is in het bijzonder aandacht gevraagd voor de hoofdstukken A (Algemene bepalingen) en B (de opleiding) van het Kaderbesluit CGS.

De jaarlijkse wijzigingsronde die eind 2020 is gestart en tot een verzamelbesluit in 2021 heeft geleid, kon begin 2022 worden afgerond met de instemming van de minister van VWS. Het verzamelbesluit is daarop met terugwerkende kracht in werking getreden op 1 juli 2021. Het verzamelbesluit heeft de volgende besluiten gewijzigd:

- ▶ Kaderbesluit CGS
- ▶ Besluit COVID-19
- ▶ Besluit anesthesiologie
- ▶ Besluit huisartsgeneeskunde
- ▶ Besluit orthopedie.

Naast de besluiten die zijn aangepast door middel van voornoemde verzamelbesluiten, zijn de volgende besluiten separaat vastgesteld in 2022:

- ▶ Wijzigingsbesluit Covid-19 over de verlenging van opleidingen van aiossen vanwege Covid-19, dat met terugwerkende kracht op 1 januari 2021 in werking is getreden
- ▶ Besluit obstetrie en gynaecologie, dat op 1 juli 2022 in werking is getreden
- ▶ Besluit neurochirurgie, dat op 1 juli 2022 in werking is getreden
- ▶ Besluit kindergeneeskunde, dat op 1 september 2022 in werking is getreden
- ▶ Besluit klinische geriatrie, dat op 1 januari 2023 in werking is getreden
- ▶ Besluit cardiologie, dat op 1 januari 2023

in werking is getreden

- ▶ Besluit radiologie, dat voor instemming voorligt bij de minister van VWS
- ▶ Besluit internationale gezondheidszorg en tropengeneeskunde als ontwerpbesluit; dit besluit is voor advies aan partners van het CGS voorgelegd, waarvoor de adviestermin nog loopt.

Het CGS heeft eind 2021 het Besluit forensische geneeskunde aangehouden. Met dit besluit zou de forensische geneeskunde worden losgekoppeld van het geneeskundig specialisme maatschappij en gezondheid en als zelfstandig profiel verder gaan. Daarbij zou de bestaande tweejarige opleiding worden verlengd tot een driejarige opleiding. Genoemde loskoppeling vergde nog enkele praktische afspraken tussen het Forensisch Medisch Genootschap en de Koepel Artsen Maatschappij en Gezondheid (KAMG) c.q. het hele cluster 3. In afwachting van die afspraken heeft het CGS het Besluit forensische geneeskunde op 16 februari 2022 definitief vastgesteld, maar de publicatie in Medisch Contact aangehouden tot oktober 2022. Het is toen met terugwerkende kracht op 1 februari 2022 in werking getreden. Sindsdien is de forensische geneeskunde een eigenstandig profiel in cluster 3.

Erkenningsaanvraag spoedeisende geneeskunde als medisch specialisme

De Nederlandse Vereniging Spoedeisende Hulpartsen (NVSHA) heeft in november 2020 een aanvraag ingediend om het profiel spoedeisende geneeskunde als specialisme te erkennen. Een daartoe ingestelde commissie van het CGS heeft in 2021 en 2022 regelmatig overlegd. De commissie is niet tot een eensluidend advies aan het CGS over de aanvraag tot erkenning gekomen. Het CGS heeft vervolgens in juli 2022 een voorgenomen besluit genomen om de aanvraag af te wijzen. Daarop heeft een consultatieronde plaatsgevonden en zijn meer dan

200 adviezen ontvangen. Het CGS heeft zich over deze adviezen eind 2022 gebogen en verwacht begin 2023 een besluit te nemen.

Erkenningsaanvraag musculoskeletale geneeskunde als profiel

De Nederlandse Vereniging van Artsen voor Musculoskeletale Geneeskunde (NVAMG) heeft in maart 2022 een aanvraag ingediend bij het CGS om de musculoskeletale geneeskunde te erkennen als profiel. Het CGS heeft hierover twee maal beraadslaagd en in november 2022 een voorgenomen besluit genomen om de aanvraag af te wijzen. De daarop gestarte consultatieronde loopt nog door tot begin 2023.

Oriëntatie op de duurzaamheid van het huidige stelsel van specialismen en profielen

Patiënten, maatschappij, technologie en zorg veranderen. De bevolking vergriest en werkt langer door, technologische mogelijkheden groeien snel en aandacht voor ziekte wordt aandacht voor gezondheid, functioneren, leefstijl en preventie. Het aantal ziekenhuizen neemt af en zorg gaat naar de wijk. De patiënt wil graag zorg dichtbij, continuïteit van zorg en een generalistische benadering. Door deze en andere ontwikkelingen veranderen werkwijze en werkplek van zorgverleners en verandert hun verhouding tot de patiënt. Geneeskundig specialisten en profielartsen zullen moeten mee veranderen, maar dat kan niet als het huidige stelsel van specialismen en profielen hetzelfde blijft.

Daarom oriënteert het CGS zich op een andere inrichting van het landschap van specialismen en profielen in de toekomst. Het CGS is immers verantwoordelijk voor het instellen (en opheffen) van specialismen en profielen en wil vanuit die verantwoordelijkheid bijdragen aan een oplossing.

Het CGS bracht in 2020 een [korte notitie uit over de toekomst van het zorglandschap](#). Het CGS heeft op basis daarvan en in lijn met de [visie van de KNMG op de rollen van de arts in 2040](#) een houtskoolschets opgesteld. Daarin beschrijft het CGS zijn voorlopige ideeën voor een nieuw stelsel aan specialismen vanaf 2035. Het CGS voerde over deze houtskoolschets in 2022 met meerdere partners verkennende gesprekken voor hun reflectie op het nieuwe landschap. De houtskoolschets is een voorlopig conceptueel kader. Het CGS zet de gesprekken en de gedachtevorming over het specialismenlandschap in 2023 voort.

Opleidingsplannen

In januari 2022 heeft het CGS geïnventariseerd welke landelijke opleidingsplannen op dat moment ouder waren dan vijf jaar. Het CGS heeft de betreffende wetenschappelijke verenigingen op de 'oude' opleidingsplannen gewezen, wat ertoe heeft geleid dat enkele van deze opleidingsplannen in 2022 zijn gemoderniseerd. Van de andere opleidingsplannen is herziening door de wetenschappelijke vereniging opgepakt.

Gedurende 2022 heeft het CGS met de volgende (gewijzigde) opleidingsplannen ingestemd:

- ▶ heekunde
- ▶ interne geneeskunde
- ▶ neurologie
- ▶ neurochirurgie
- ▶ obstetrie en gynaecologie
- ▶ radiologie
- ▶ reumatologie
- ▶ specialisme ouderengeneeskunde
- ▶ urologie
- ▶ ziekenhuisgeneeskunde.

Daarnaast heeft het CGS eind 2022 een kleine aanpassing gedaan in het [kader](#), waarmee het de landelijke opleidingsplannen toetst voordat het daarmee instemt. Er is toegevoegd dat het CGS in nieuwe opleidingsplannen graag wil zien dat er in

de opleiding nadrukkelijk aandacht is voor duurzame inzetbaarheid en functiebehoud. Het is eind 2022 verspreid onder de wetenschappelijke verenigingen.

Opleiding maatschappij en gezondheid

Het CGS heeft in 2020 ingestemd met het nieuwe landelijke opleidingsplan voor de opleiding maatschappij en gezondheid. Een van de belangrijkste veranderingen die de nieuwe opleiding met zich meebrengt, is de omzetting van de huidige profielen maatschappij en gezondheid in deskundigheidsgebieden. De profielen maatschappij en gezondheid zullen dan vervallen. De nieuwe opleiding wordt verankerd in het Besluit maatschappij en gezondheid. Dit besluit kon in 2022 niet afgerond worden, omdat het CGS in afwachting was van besluitvorming over eventuele financiering van de nieuwe opleiding. Het CGS is met de KAMG in overleg over de toekomst van de nieuwe opleiding.

Vergaderingen CGS

Het CGS heeft in 2022 11 maal vergaderd. Daarnaast heeft het CGS een themabijeenkomst gewijd aan het specialismenlandschap 2035. Ook heeft een bijeenkomst plaatsgevonden waar afscheid is genomen van de voormalig voorzitter Jan Dirk Beugelaar. Zijn zittingstermijn liep af op 14 augustus 2022.

Naast de bespreking van en besluitvorming over specialismen en profielen en hun opleidingsplannen, kwamen in de vergaderingen van het CGS aan de orde:

- ▶ het jaarverslag 2021
- ▶ inventarisatie van opleidingsplannen en besluiten ouder dan vijf jaar
- ▶ de beoordeling van de aanvraag tot erkenning van de spoedeisende geneeskunde als medisch specialisme en van de musculoskeletale geneeskunde als profiel
- ▶ de verkiezing van een nieuwe voorzitter en vicevoorzitter van het CGS

- ▶ de houtskoolschets specialismenland-
schap 2035
- ▶ het rooster van aftreden van de leden van
het CGS
- ▶ de interne evaluatie van het eigen functi-
oneren
- ▶ het toetsingskader voor opleidingsplan-
nen 2023
- ▶ het jaarplan 2023.

Evaluatie en zelfreflectie

De Governancecode CGS schrijft voor dat het CGS zijn missie, visie en jaarplanning en zijn eigen functioneren jaarlijks evalueert. De evaluatie van de missie en visie vond plaats tijdens het opstellen van het jaarplan en heeft niet tot aanpassingen geleid. De jaarplanning en de mate waarin die is gerea-
liseerd worden vastgelegd in het jaarverslag.

De doelstellingen die het CGS zichzelf stelde werden gehaald. Er zijn veel besluiten genomen en er waren bijzondere aan-
dachtspunten zoals de beoordeling van de aanvraag tot erkenning van de spoedeisen-
de geneeskunde als medisch specialisme en van de musculoskeletale geneeskunde als profiel, het specialismenlandschap en de overdracht van het voorzitterschap van Jan Dirk Beugelaar aan Mariëtte Jambroes. De discussies in de vergaderingen ervaren de leden als open, waarbij men zich gehoord voelt. Men voelt zich vrij en veilig om een mening te geven.

De vergaderingen van het CGS zijn vrijwel het gehele jaar via videoconferencing gehouden, maar vanwege de hiervoor genoemde bijzondere onderwerpen is een enkele keer ook fysiek vergaderd. Het CGS heeft daarop bevestigd wat de meerwaarde is van fysiek vergaderen en handhaaft het voornemen om dit een paar keer per jaar te doen, naast online vergaderen.

Voor de jaarlijkse zelfreflectie, vraagt het CGS bij afronding van een integraal herzien

specifiek besluit de betreffende weten-
schappelijke vereniging naar de ervaringen met het CGS en naar suggesties voor verbe-
tering. Dat is ook in 2022 gedaan en daaruit kwam waardering voor het CGS naar voren.

Daarbij is de suggestie gedaan om meer inzichtelijk te maken hoe de verschillende fasen verlopen in het proces van besluitvor-
ming van opleidingsplannen en besluiten door het CGS en met name van het voortra-
ject daarvan. Hieraan geeft het CGS gehoor door een infographic met deze stappen te ontwikkelen. Hiermee is in 2022 een
aanvang gemaakt.

Samenwerking partners

Afstemming met en betrokkenheid van veld-
partijen bij de ontwikkeling van regelgeving vindt het CGS belangrijk. In 2022 voerde het CGS, vaak bij monde van het presidium of van de voorzitter van het CGS, periodiek overleg met:

- ▶ de voorzitter van de KNMG
- ▶ het dagelijks bestuur van de RGS
- ▶ de voorzitter van de Raad Opleiding van de Federatie Medisch Specialisten
- ▶ de besturen van de organisaties met betrekking tot cluster 1 (LHV, NHG, HON, CHO, NVAVG, Opl. AVG, SOON, Verenso)
- ▶ de besturen van de sociaalgeneeskundi-
ge verenigingen (KAMG, NVAG, NWWG, GAV)
- ▶ de besturen van de profielverenigingen
- ▶ de besturen van de aiosverenigingen
- ▶ het ministerie van VWS
- ▶ de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
- ▶ de Patiëntenfederatie Nederland
- ▶ de colleges van KNMT, V&VN, KNMP en FGzPt.

Daarnaast participeerden leden van het CGS in initiatieven op het gebied van de genees-
kundige vervolgoopleidingen, te weten:

- ▶ klankbordgroep en bestuurlijk overleg Kostenonderzoek Medische Vervolgop-
leidingen van de NZA

- ▶ werkgroepen en bestuurlijke adviescommissie van Opleiden 2025 van de Federatie Medisch Specialisten
- ▶ projectgroep Zingeving in (vervolg) opleidingen op initiatief van het ministerie van VWS
- ▶ werkgroep tekort opleiders in de sociale geneeskunde
- ▶ werkgroep Samen beslissen op initiatief van de Federatie Medisch Specialisten.

Invitationals, symposia en congressen

Het CGS droeg in 2022 incidenteel bij aan invitationals en andere bijeenkomsten door deze bij te wonen en expertise in te brengen.

In 2022 is tussen de secretarissen van CGS en het College Specialismen Verpleegkunde van V&VN gesproken over een vervolg op een gezamenlijke bijeenkomst over het thema interprofessioneel leren en werken. Er is verkend hoe een of meer van de ideeën van de beide colleges nader uitgewerkt kunnen worden.

Communicatie

Het CGS vindt transparantie over zijn activiteiten belangrijk. Naast de formele communicatie over de (ontwerp)besluiten van het CGS, zoals verzoeken om advies over ontwerpbesluiten aan wetenschappelijke verenigingen en berichten over de vaststelling van CGS-besluiten in Medisch Contact, bericht het CGS het hele jaar door proactief over besluiten en actuele thema's. Daarvoor is de website een belangrijk middel. Samen met de RGS gaf het CGS periodiek een nieuwsbrief uit en zijn er enkele nieuwsberichten uitgegaan over de aanvraag tot erkenning van de spoedeisende geneeskunde als medisch specialisme en over het specialismenlandschap 2035. Er zijn daarnaast twee interviews gepubliceerd. Eén [interview](#) van de scheidend en inkomend voorzitter CGS met een terug- en vooruitblik en één [interview](#) van de drie aiosleden in het CGS

over hun rol en positie in het CGS.

Het CGS heeft samen met de RGS een infographic 'Herregistratie-eisen en duur herregistratie in het kort' uitgebracht. Daarnaast heeft het CGS een Engelse vertaling van de samenvatting van het Kaderbesluit CGS afgerond en op de website geplaatst.

Financieel resultaat 2022

Voor 2022 heeft het ministerie van VWS een instellingssubsidie verleend van € 632.237,-. Het jaar is met een onderschrijding van circa 6% van het budget afgesloten.

Ledenlijst CGS (per 31 december 2022)

einde benoemingstermijn:

Benoemd op voordracht van NVAB, NVVG, KAMG
DR. M. JAMBROES (Marielle), arts maatschappij en
gezondheid (voorzitter)

23-4-2026 (II)

Benoemd op voordracht van de Federatie Medisch Specialisten
DR. W.G.M. JANSSEN (Wim), revalidatiearts (vicevoorzitter)

1-6-2026 (II)

Benoemd op voordracht van LHV, NHG, Verenso, NVAVG
PROF. DR. R.A.M.J. DAMOISEAUX (Roger), huisarts (vicevoorzitter)

1-8-2024 (II)

Benoemd op voordracht van VASON, VAAVG, LOVAH
DR. L. BANK (Lindsay), aios ouderengeneeskunde

1-7-2026 (I)

Benoemd op voordracht van Actiz
DRS. M.C. BEERENS (Miriam), specialist ouderengeneeskunde

1-12-2025 (I)

Benoemd op voordracht van LOSGIO
DRS. E.S. BEKET (Elise), aios maatschappij en gezondheid

1-5-2024 (I)

Benoemd op voordracht van LHV, NHG, Verenso, NVAVG
DR. W. DRENTHEN (Wim), specialist ouderengeneeskunde

1-1-2026 (I)

Benoemd op voordracht van LHV, NHG, Verenso, NVAVG
DRS. M. DE JEU (Marian), arts verstandelijk gehandicapten

1-9-2026 (I)

Benoemd op voordracht van de Federatie Medisch Specialisten
DR. A.M. LANDSTRA, (Anneke), kinderarts

1-7-2025 (I)

Benoemd op voordracht van NVAB, NVVG, KAMG
DRS. A. MEIJER (Angelique), bedrijfsarts

1-1-2026 (II)

Benoemd op voordracht van de Federatie Medisch Specialisten
PROF. DR. S.M. PEERDEMAN (Saskia), neurochirurg

1-9-2024 (II)

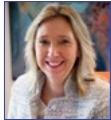
Benoemd op voordracht van NFU
PROF. DR. M.J. SCHALIJ (Martin), cardioloog, lid RvB LUMC

1-2-2025 (I)

Benoemd op voordracht van De Jonge Specialist
DRS. N. VAN VEENENDAAL (Nadine), aios anesthesiologie

1-1-2027 (II)

Benoemd op voordracht van NVZ
DRS. I.C.D.Y.M. WOLF (Ingrid), voorzitter RvB Haaglanden MC

1-7-2024 (I)

Benoemd op voordracht van de Nederlandse GGZ: VACATURE

Ondersteuning CGS

MR. M.C.J. ROZIJN (Mike),
secretaris

N. HOFFMAN (Nancy),
bestuurssecretaresse,
communicatieadviseur

MR. A. JANNINK (Anke),
adjunctsecretaris

N. EZZOUHRI (Nora),
senior secretaresse

MR. D. WENNIGER (David),
adjunctsecretaris

Wijzigingen in 2021

- ▶ De termijn van drs. J.D. Beugelaar (Jan Dirk) als lid van het CGS op gezamenlijke voordracht van LHV, NHG, Verenso en NVAVG en als voorzitter van het CGS, is per 14 augustus 2022 verstreken.
- ▶ Dr. M. Jambroes (Marielle) is hem als voorzitter per die datum opgevolgd. Het per die datum vrijgekomen vicevoorzitterschap vanuit cluster 1 is per die datum ingevuld door prof. dr. R.A.M.J. Damoiseaux.
- ▶ Drs. M. de Jeu (Marian) is de heer Beugelaar als lid vanuit cluster 1 en op gezamenlijke voordracht van LHV, NHG, Verenso en NVAVG, opgevolgd per 1 september 2022.
- ▶ De termijn van drs. S. de Bever (Sarah) als aioslid van het CGS op gezamenlijke voordracht van VASON, VAAVG en LOVAH, is per 1 juli 2022 verstreken. Zij is als aioslid vanuit cluster 1 opgevolgd door dr.L. Bank (Lindsay) per 1 juli 2022.
- ▶ Dr. M.B.J. Blom (Marc) is als lid van het CGS op voordracht van de Nederlandse GGZ, tussentijds teruggetreden per 31 december 2022. Er is nog niet in zijn opvolging voorzien.

COLLEGE GENEESKUNDIGE SPECIALISMEN

knmg

Jaarverslag 2022 van het College Geneeskundige Specialismen

Het College Geneeskundige Specialismen is ingesteld door de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst (KNMG).

Artsenfederatie KNMG vertegenwoordigt ruim 65.000 artsen en studenten geneeskunde. Van de KNMG maken deel uit De Geneeskundestudent, de Federatie Medisch Specialisten, de Koepel Artsen Maatschappij en Gezondheid (KAMG), de Landelijke Vereniging van Artsen in Dienstverband (LAD), de Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV), de Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde (NVAB), de Nederlandse Vereniging voor Verzekeringsgeneeskunde (NVVG) en de Vereniging van specialisten ouderengeneeskunde (Verenso).

Contactgegevens: Postbus 20065, 3502 LB Utrecht
www.knmg.nl/cgs

Opmaak: Het Vonkt, Houten

Overname van teksten uit deze publicatie is toegestaan onder vermelding van de volledige bronvermelding
Jaarverslag 2022, CGS, februari 2023.